

Innhold

Forord	9
Kapittel 1 Verden på nett	11
1.1 Utviklingen av internett	12
1.2 Internettets rolle i livene våre	15
Kapittel 2 Sosiale medier	17
2.1 Definisjon av sosiale medier	17
2.2 Bruk av sosiale medier	19
2.3 Problemer med sosiale medier	23
2.4 Oppsummering og tips	27
Kapittel 3 Bildedeling	29
3.1 Hvorfor barn deler bilder på nett	30
3.2 Hvor og hvordan barn deler bilder på nett	33
3.3 Problemer med bildedeling	35
3.4 Oppsummering og tips	39
Kapittel 4 Dataspill	41
4.1 Introduksjon til dataspill og gamingkulturen	42
4.2 Vurdering og merking av dataspill	47
4.3 Dataspillmarkedet	52
4.4 Fordeler med dataspill	59
4.5 Problemspilling	61

4.6	Ord og uttrykk innen dataspilling	63
4.7	Avslutning	65
4.8	Oppsummering og tips	65
Kapittel 5 Digitale tjenester og apper		67
5.1	Musikk og nett-TV	67
5.2	Google-søk og Wikipedia.	68
5.3	Trening, helse og livsstil	70
5.4	Skole og læring.	73
5.5	Betalings tjenester	75
5.6	Sporings tjenester	77
5.7	Oppsummering og tips	80
Kapittel 6 Barn og nettvaner		81
6.1	Typisk bruk for ulike aldersgrupper	82
6.2	Vanlige problemstillinger for ulike aldersgrupper	85
6.3	Oppsummering og tips	87
Kapittel 7 Mobbing, trakassering og overgrep		89
7.1	Mobbing	89
7.2	Trakassering, stalking og plageånder.	91
7.3	Overgrep på nett	94
7.4	Tiltak.	97
7.5	Oppsummering og tips	100
Kapittel 8 Svindel og påvirkning på nett.		101
8.1	Ulike former for svindel	102
8.2	Abonnement forkledd som premier	104
8.3	Hvorfor blir vi med på kampanjer på Facebook?	104
8.4	Piratkopier i netthandel	106
8.5	Oppsummering og tips	107
Kapittel 9 Digital dannelse.		109
9.1	Introduksjon til digital dannelse.	110
9.2	Myndige og interesserte voksne som rollemodeller.	111
9.3	Grensesetting, forhandlinger og oppfølging	112

9.4	Samarbeid med andre voksne	116
9.5	Oppsummering og tips	117
Kapittel 10	Filtre	119
10.1	Personverninnstillinger	119
10.2	Foreldrekontrollinnstillinger og -verktøy	125
10.3	Oppsummering og tips	129
Kapittel 11	Datasikkerhet	131
11.1	Hva er et datainnbrudd?	132
11.2	Oppgradering og sikkerhetsoppdatering beskytter mot datainnbrudd	134
11.3	Sikkerhetskopiering og gjenoppretting av familiens data	137
11.4	Bruk av antivirus og brannmur	140
11.5	Beskyttelse av mobiltelefoner og nettbrett	141
11.6	Oppsummering og tips	144
Kapittel 12	Nettvett	147
12.1	Barnas identitet på nett	148
12.2	Gode passordregler	150
12.3	Bruk totrinnsbekreftelse ved innlogging	152
12.4	Beskyttelse mot phishing – stopp, tenk, klikk	154
12.5	Du er sjefen – du har administratorrettigheter	155
12.6	Kryptering av informasjon på nett	156
12.7	Sikker bruk av mobiltelefoner, nettbrett og apper	158
12.8	Oppsummering og tips	160
Kapittel 13	Personopplysninger på nett	161
13.1	Hva er personopplysninger?	162
13.2	Eksempler på omfang av personopplysninger	163
13.3	Barns rettigheter	164
13.4	EUs nye personvernregler gjeldende fra 2018	166
13.5	Eksposering fra foreldre	168
13.6	Skoler og barnehager	169
13.7	Barns egen eksponering på nett	170
13.8	Oppsummering og tips	170

Kapittel 14 Hva er lovlig på nett?	171
14.1 Hva tenker ungdommer om loven?.....	172
14.2 Seksualiserte bilder og film av barn	172
14.3 Voksne som lurer barn	174
14.4 Bruk av pornografi	176
14.5 Mobbing og trakassering	177
14.6 Misbruk av andre sine kontoer eller identiteter.....	177
14.7 Legge ut bilder av andre uten lov.....	178
14.8 Hacking som del av gruppe	179
14.9 Online gambling	180
14.10 Oppfordring til hatefulle ytringer og radikalisering.....	180
14.11 Nedlasting av filmer og musikk	182
14.12 Oppsummering og tips.....	182
 Kapittel 15 Hvor får du tips og støtte?.....	 183
 Sluttnoter	 189
 Stikkord	 193